

Za gospodarje

Maribor dne 26. julija 1933.

Pravilno pripravljane škropiva.

Spričo nevarnosti peronospor in oidija, ki jih je vreme prejšnjih tednov pospeševalo, smo opetovano opozarjali na potrebo škropljenja po vinogradih. Kot jako priporočljivo škropivo služi staro, preizkušeno sredstvo in to je bakreno-apnena (bordoška) brozga. To je najboljšo zatiralno sredstvo peronospor in paleža na vinski trti, uporabljajo ga pa tudi sadjarji za škropljenje drevja, vrtnarji za uničenje paleža na krompirju, paradižnikih in kumarcah. Dostikrat kajpada izostane zaželjeni uspeh. Velikokrat je razlog v tem, ker bordoška brozga ni pravilno pripravljena. Mesto da bi raztopino modre galice pomešali z apnenim beležem, ravna jo narobe in napačno: pri mešanju vlivajo apneni belež v raztopino modre galice. Tako pripravljeno škropivo se slabo drži listja in če pade dež, se kmalu izpere.

O pravilnem pripravljanju škropiva piše strokovnjak Josip Priol, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, v »Kmet« naslednje:

»Za pripravo 100 litrov 1% škropiva potrebujemo dve posodi (kadi ali sode brez dna), od katerih drži ena kakih 50 litrov, druga pa najmanj 100 litrov. V manjši posodi raztopimo v 50 litrih vode 1 kg modre galice, ki jo obesimo notri v kaki vrečki ali košarici — najbolje preko noči — da se hitreje raztopi. V drugi večji kadi ugasio v malo vode 350—400 g (blizu $\frac{1}{2}$ kg) svežega živega (žganega) apna, ali vzamemo 1 kg gašenega apna. Apno razredčimo z vodo tako, da dobimo 50 litrov beleža. Nato vlivamo ob neprestanem mešanju raztopino modre galice v ne premočnem curku v apneni belež.

Na podlagi tega navodila nam je mogoče napraviti škropivo v poljubni količini, ako sestavne dele (vodo, galico in

apno) sorazmerno povečamo in se poslužujemo večjih posod. V večjih obratih postavijo posode za galico in apno tako, da lahko teče raztopina galice po pipi ali cevi naravnost v posodo z apnenim beležem. Tudi posode iz cementa so v ta namen jako pripravne in poceni, ker imajo veliko trpežnost.

Ali je škropivo pravilno sestavljeno in ne vsebuje nevezane galice, ki bi listje opahila, doženemo najenostavneje z belim fenoltaleinovim papirjem, ki ga dobimo v drogeriji. Ako namočimo košček tega papirja v dobro premešano bakreno-apneno brozgo, se mora karminastordeče pobarvati. Če ostane papir neizpremenjen (bel), moramo dodati še toliko apna, da fenoltaleinov papir pordeči. Namesto tega papirja rabimo lahko tudi rdeči lakmusov papir, ki lahko pomodri, ako ga namočimo v pravilno sestavljeno brozgo; ob pomanjkanju apna pa ostane neizpremenjen (rdeč).

Na pravilno odmero apna je treba zelo paziti, kajti, če je apna premalo, povzroči škropivo zaradi nevezane kisline (galice) opekline na listju in plodovih in nastane občutna škoda. Prevelika množina apna pa odvzame brozgi skoraj vso učinkovitost proti peronospori, fusikladiju in drugim glivičnim boleznim ter opali vrhutega listje slično, kakor če je apna premalo. To se je doslej vse premalo upoštevalo in so bili zategadelj uspehi škropljenja često popolnoma nezadovoljni.

Bakreno-apneno zmes si pripravljamo vedno sproti v množinah, ki jih moremo isti dan porabiti. Če drugi dan je brozga manjvredna, dočim postane tretji ali četrty dan zrnčasta, se razkroji in tvori mnogo vsedline. Za škropljenje taka seveda ne pride več v poštev, ker je brez učinka. Z dodatkom 100 g sladkorja ali 1 litra mleka na 100 litrov brozge jo pa lahko ohranimo uporabno do 10 dni. To pa le tedaj, ako smo vlivali pri pripravi, kakor je bilo obrazloženo, galico v

apneni belež, pri čemer ostane brozga stalno alkalična in trpežnejša.»

★

Stara ali nova mera?

Kmetijska podružnica v Slovenjgradcu je imela dne 25. junija svoj občni zbor. Iz poročil je bilo posneti, da je podružnica dobavila 3 vagona koruze po znižani ceni za svoje člane in druge revnejše prebivalstvo. Posredovala je tudi za nakup 1 vagona pitanih volov za izvoz. Število članov se je zvišalo od 36 na 52. Blagajnik je imel nad 3700 Din prejemkov in 2500 Din izdatkov. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, za delegata za občni zbor Kmetijske družbe pa gg.: Ivan Vrhnjak iz Št. Jederte, Anton Legnar iz Podgorja in Fr. Cajnko iz Slovenjgradca. Na predlog g. Ivana Vrhnjaka sta se sprejela dva koristna predloga: prvi je ta, da bi naša podružnica priredila na jesen večjo javno tombolo, potem katere bi prišla podružnica zopet do več denarja, s katerim bi ji bilo omogočeno dobaviti članom predvsem revnejšim, brezplačno ali vsaj po znižani ceni potrebne gospodarske in življenske potrebščine. Drugi sklep se pa nanaša na lesno trgovino. Tukajšnji trgovci z lesom na debelo so si zadnja leta osvojili neko posebno novo mero, po kateri izkoriščajo naše kmečko ljudstvo. Sami po tej meri mnogo zaslužijo, kmet pa trpi veliko izgubo, ker ne dobi za les kakor bi moral. Iz 8 m³ izračunijo trgovci po novi meri le kakih dobrih 6 m³. Ugotovilo se je, da ta nova mera ni niti dovoljena ter se je poslužujejo samo trgovci z lesom, ki nepoučene kmete, kateri mislijo, da je ta mera potrjena, le izkoriščajo. Zato se je sklenilo, da napravi Kmetijska podružnica radi te mere pritožbo na trgovinsko ministrstvo, da to mero prepove uporabljati in da take lesne trgovce kaznuje. Zborovalci so tudi sklenili, da se mora kmete primereno poučiti ter razglasiti javno pred cerkvijo, naj nikar ne prodajajo lesa po novi, temveč le po stari meri, ker je še vedno v veljavi stara mera, nova pa še niti oblastveno odobrena ni. Kmetje, ki prodajo les, naj nikar ne podpišejo pogodbe, dokler ne vedo, po kakšni meri je trgovec les zaračunal. Trgovec se ne more kapricirati na novo mero, ako kmet-pro-

dajalec na to mero noče pristači. — To poročilo objavljamo v našem listu samo radi tega, da naši kmetje vedo, katere mere se naj poslužujejo in katere ne, da ne bodo sami trpeli na svoji lastni koži. Kmetje, ne dajte se izkoriščati, ampak vedite, da je stara mera še vedno merodajna za vas in te se držite! Nova mera je pa mera samo trgovcev, po kateri oni mastno zaslužijo, vas pa izkoriščajo! Kadar bodete prodajali les, ne podpišite kupne pogodbe prej, dokler se ne bote prepričali, da je trgovec les zaračunal po stari, edino pravični meri.

Vprašanja in odgovori.

H. L. v K. Nekemu sem posodil. Sedaj pa baje ni več državni uradnik. Kje izvem, če še dobiva plačo, oz. pokojnino? — Pišite na finančno ravnateljstvo (s kolekom) v Ljubljano.

S. K. v L. Ali in kako lahko gluha oseba koga pooblasti? — Gluha oseba, ki zna pisati, naj napiše, sicer pa naj pred pričami pove. Za stvari, kjer je potreben legaliziran podpis, se postopa tako kot z negluhim človekom. Gluhota človeka ni onesposobila pravnoveljavnih dejanj.

M. R. v Št. J. Sem prevzítkar in moram dobiti od sina po 1000 Din na leto. Nujno jih potrebujem, sin jih ne da, češ, saj je zaščita kmeta. Ali res ne morem zahtevati? — Prevzítek ne spada pod zaščito. On vam mora plačati, sicer ga tožite!

J. G. v O. Ali ima odvetnik pravico zahtevati, da založim naprej za stroške, ki jih bo itak nasprotnik moral plačati. — Ima pravico. On ni dolžen, da bi svoj denar za vašo pravdo zalagal. Dobri in bogatejši odvetniki sicer to storijo.

J. J. v Sp. D. Ali se res dobi aparat za zboljšanje posluha? — Res se dobi. Pa pojdite prej k zdravniku, ne kupujte kar na slepo!

M. D. v G. in vsem: Glede registrovanih pomožnih blagajn ne bomo dajali nikakih pojasnil. Svoje mnenje smo že večkrat povedali. Banska uprava je sedaj tudi zahtevala izpremembo poslovanja istih.

J. B. v M. L. Sem prezadolžen, ali je čas za to, da nekaj sveta odprodam, ali naj čakam zaradi valute? — Vam bodo obresti več škode naredile in če se zakon o zaščiti kmeta izpremeni, kaj potem?

Svetujemo, da si olajšate dolg, ker za obresti vas tudi sedaj lahko tožijo in rubijo.

M. K. v P. Ali sme posestnik starodavno pešpot naenkrat zagraditi? — Ne sme, ako se je ista že nad 30 let nemoteno uporabljala ter ni bil prehod dovoljen izrecno le do preklica. V vašem slučaju mora pot ostati prosta.

M. St. v P. Za sorodnika sem plačal, da mu ni bilo prodano. Sedaj pa hoče sam prodati. Kako se naj zaščitim? — Ker imate itak pri notarju zastavljeno posestvo, on ne more več sam razpolagati z njim. Sicer bo treba tožiti.

S. Z. v Š. Imam prevžitek vknjižen. Posestvo je prodano na dražbi. Novi gospodar ni krmil dovolj krave in je oslabela. Ali jo mora plačati? — Nov gospodar še ni prišel v posest tega, kar je izdražbal. Zato ni po njegovi krivdi krava stradala. Ker ste jo itak zaklali in ni poginila, ne morete dokazati škode. Pobotajte se in v bodoče krmljenje nadzirajte!

K. J. v T. Moj brat je dolžen v denarni zavod, kjer imam jaz vlogo. Ali lahko plača z mojo knjižico? — Denarni zavod je dal vašemu bratu denar in tega sedaj vlagatelj (tudi vi!) zopet nazaj zahteva. Če bo posojilnica sprejemala knjižice, kaj naj daje vlagatelj? Postopanje denarnega zavoda boste razumeli. S pametnim predlogom pa boste gotovo tudi vsaj delno uspeli.

V. S. v K. Odvetnik se je vknjižil na moje posestvo. Plačal sem mu vse, sedaj pa mi ne da izbrisne pobotnico. Kaj naj storim? — Odvetnik vam mora dati izbrisno pobotnico. Stroške iste vam bode gotovo še zaračunal. Zemljeknjižni predlog pa lahko sami pozneje napravite, kadar hočete. Pobotnico, ki jo mora odvetnik podpisati na sodišču ali pred notarjem, pa morate na vsak način zahtevati, če ne da, pa odvetnika tožite!

M. J. v L. Rada bi šla v gospodinjstvo šolo. Kje je in kake pogoje? Se dobi kaj podpore, ker sem revnih starišev — Gospodinjstvo šola je v Mariboru pri č. šolskih sestrah. Tam boste izvedeli za pogoje. Glede podpore za te vrste šol pa nam ni znano.

J. V. v T. Pred leti sem se dal zavarovati, sedaj bi pa rad odstopil. Ali smem? — Odstopiti smete, toda kaj lahko nazaj

terjate, je pa odvisno od dogovora in od starosti police.

G. J. v V. Vprašal sem svoj čas, če so moje italijanske sročke izžrebane. Prosim za odgovor! — Najpreje vam sporočamo, da takih poizvedovanj ne moremo vršiti. Če bi hoteli vsem ustreči, moramo za to posebnega uradnika nastaviti. Izjemoma smo vprašali na banki glede srečk in je ena amortizirana. Srečke, ki ste jih nam poslali, so vam pri nas na razpolago. Pridite o priliki, da jih daste sami v banko.

Razna obvestila.

Hmeljarjem! S tem se hmeljarji obveščajo, da je odobrila Privilegovana Agrarna Banka a. d. v Beogradu Savinjski posojilnici v Žalcu kredit po 500.000 Din za obiranje in sušenje letošnjega hmeljskega pridelka. Vsi oni hmeljarji, ki se hočejo poslužiti tega kredita, se pozivajo, da se zglasijo in v svojo podpisano potrebnih listin osebno v pisarni Savinjske posojilnice v Žalcu do 1. avgusta t. l., ker se na poznejše reflektante ne bo moglo več ozirati.

X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. — Žalec v Savinjski dolini, dne 20. 7. 1933. Vsled izpremenjenega, ugodnega vremena se obče stanje naših hmeljskih nasadov sicer ni izenačilo, vendar se je izdatno izboljšalo. Sedaj se nahaja vseh škodljivcev prosta rastlina v najlepšem cvetju, ki opravičuje nado, da bo letina sicer le srednje velika, vendar pa dobra. Stanovitno legega vremena s pohlevnimi padavinami si želijo hmeljarji za bodoče tedne. Nekaj predprodajnih pogodb se je postavnim potom razveljavilo. — Društveni odbor.

Zaključek trimesečnega gospodinjstvega tečaja v Šmartnem pri Slovenjgradcu. V nedeljo dne 25. junija, ob treh popoldne, je bil pri naš zaključek trimesečnega gospodinjstvega tečaja. Tečaj kakor tudi zaključek se je vršil v zgornjih prostorih restavracije gospe Kac. Zaključka so se udeležili zastopniki raznih oblasti, gospodarskih in združenih korporacij in stariši tečajnic. Tečaj je priredila Kmetijska podružnica, sredstva in učne moči pa je dala na razpolago hanska uprava. Pri zaključku tečaja so se vršili tudi iz-

piti, katerega so udeleženske dobro prestale. Po končanih izpitih pa je bila udeležencem zaključne prireditve prirejena zakuska. Med zakusko so sledile dobro nastudirane deklamacije tečajnic ter pozdravni in bodrilni govori zastopnikov oblasti in gospodarskih organizacij. Tečaj je prav dobro uspel, za kar ima največ zaslug tukajšnji kmetijski referent g. Fr. Wernig, ki je bil vodstvu tečaja vedno na razpolago. Tečaj je vzbudil med tukajšnjimi dekleti mnogo zanimanja za gospodinjsko izobrazbo; v jeseni se bode vršil še eden tečaj, ako se bode prijavilo dovolj zanimank. Končanega tečaja se je redno udeleževalo 21 kmečkih deklet, za drugega v jeseni se je pa že sedaj prijavilo 15 deklet tako da se bo tečaj lahko vršil.

Gospodinjska šola v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinjski tečaj, ki se prične 15. septembra 1933 in traja do 15. junija 1934. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravlje, pravstvena neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Prošnje za sprejem je poslati Gospodinjski šoli v Šmihelu pri Novem mestu najpozneje do dne 19. septembra 1933.

Mednarodna lesna konvencija (sporazum). Posvetovanja strokovnjakov za les, ki se vrše v okviru londonske gospodarske konference, so dovedla že do resnih zaključkov. Odbor za lesno gospodarstvo, v katerem je zastopanih 26 držav, je poveril sestavo mednarodne lesne konvencije poseben pododbor predstavnikov 10 držav (Rusija, Švedska, Francija, ČSR, Rumunija, Poljska, Italija, Kanada), ki je prišel že do veljavne pogodbe. Pri tem ne gre samo za sporazum držav, ki izvažajo les, temveč tudi za sporazum z državami uvoznicami. Nadalje je važno, da je ustvarjena tudi podlaga za sodelovanje severnih držav v mednarodnem odboru za lesno gospodarstvo (to je s srednjeevropskimi izvoznimi državami). Dosežen je sporazum glede konvencije o izvozu mehkega lesa, ki naj uredi odstotno udeležbo posameznih držav pri izvozu na podlagi povprečnega izvoza v letih 1927—1932.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 22. julija so pripeljali špeharji 11 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 7—8 Din, slanina po 12—13. Kmetje so pripeljali 12 voz krme po 30—35, 1 detelje 30, 1 lucerne 30, 2 ječmenove slame 35—40, 7 voz krompirja po 1—1.25, 7 voz čebule po 3—4 (česen 6—8), zelje glava 1—3, kumarce 0.50—3, hren 6—8, dalmatinski paradižniki 10, fižol v stročju kup 1 Din, grah v stročju 1, jagode 6—7 Din. Hruške 4—5, suhe slive 6—8, črešnje 2—3, črnice 1—1.25, marelice 8—14, breskve 12—18, maline 5, grozdčje 2, luščeni orehi 24—28. Na trgu je bilo 6 vreč pšenice po 2, 2 rži 1.50, 8 ječmena 1—1.50, 5 koruze 1.25, 7 ovs 1, 3 prosa 1.75—2, 6 ajde 1.50—1.75, 5 fižola 2.50. Smetana 10—12, mleko 2—2.50, surovo maslo 20—24. Kokoši je bilo 103 komade po 20—25, 1317 piščancev po 15—50, 25 gosi po 30—35, 52 rac po 15—20, 44 domačih zajcev po 5—20 Din.

Mariborski svinjski sejem 21. 7. 1933. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 166 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 160 do 180 Din, 7—9 tednov stari 200 do 250 Din, 3—4 mesece stari 280 do 350 Din, 5—7 mesecev stari 460 do 550 Din, 8—10 mesecev stari 650 do 680 Din, 1 leto stari 690 do 750 Din, 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 9.50 do 10 Din. Prodanih je bilo 126 svinj.

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem pretekli teden je bil dobro založen. Prignanih je bilo skupaj 530 glav, prodanih pa 237. Cene: krave 2—4, telice 2.50—4.50 Din, voli 3—4.50, biki 2.50—4 Din za 1 kg žive teže. Konji 300—3500 Din. kom. — Svinjski sejem v sredo je bil razmeroma slabo založen. Opaža se občutno pomanjkanje svinj, zlasti prascev, kar jim zelo dviga ceno. Prignanih je bilo 118 rilcev, prodanih pa 63. Cene: 7—9 Din za 1 kg žive teže, prasci po 150—250 Din.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 5 do 7 Din, telečje meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 10 do 16 Din.